

Profesorių Zenoną Rokų Rudziką prisimenant 1940 08 16–2011 06 08

Profesoriui Zenonui Rokui Rudzikui – žymiam Lietuvos mokslininkui ir mokslo organizatoriui, mokslo pasaulyje žinomam daugiaelektronijų atomų teorijos ir jos taikymų astrofizikoje ir plazmos fizikoje tyrėjui – šiemet būtų sukakę 75-eri.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, Zenonas Rokus Rudzikas (Lietuvos mokslo tarybos narys, Vyriausybės ekspertas, Lietuvos fizikų draugijos prezidentas) daug prisidėjo ne tik prie Lietuvos fizikos, bet ir prie viso mokslo pertvarkos, glaudesnio jo integravimo į pasaulinį mokslą. 1994 m. jis buvo išrinktas Lietuvos mokslų akademijos tikruoju nariu, o 2003 m. – jos prezidentu. Šešerius metus ėjo šias pareigas, rūpinosi naujojo LMA vaidmens formavimu, ypač tarptautinių ryšių stiprinimu. Prezidento iniciatyva Baltijos šalių mokslininkai ėmė dalyvauti europiniuose paskirstytųjų skaičiavimų plėtros projektuose, Lietuva pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Europos branduolinių tyrimų centru CERN.

Z. R. Rudzikas atstovavo Lietuvos mokslui ir gynė jo interesus įvairiuose Europos Sąjungos komitetuose ir komisijose: kaip Pasaulio mokslininkų federacijos narys bei Europos ekonomikos ir socialinio komiteto narys dalyvavo svarstant esmines mokslo plėtros problemas, ypač išskirdamas globalias grėsmes, klimato kaitą, energetiką ir gyvenimo kokybę.

Akademikas Z. R. Rudzikas pasižymėjo išskirtiniu geranoriškumu ir taktiškumu, rūpinosi įvairių mokslo šakų plėtra. Kaip fizikos teoretikas gerai suprato ne tik teorinių, bet ir „žemiškųjų“ mokslų reikšmę svarbiai šalies ekonomikos sričiai – žemės ūkiui, rėmė mokslinio žurnalo „Žemės ūkio mokslai“ leidybą. 2006 m. įvyko LMA visuotinė sesija „Lietuvos kaimo vizija: dabartis ir žvilgsnis į ateitį“, priėmusi svarbią rezoliuciją, kurioje buvo punk-

tas „Lietuvos Respublikos Vyriausybei nagrinėti galimybę steigti Nacionalinį žemės ūkio ir miškų mokslo ir technologijų centrą (slėnį), kuris suvienytų mokslo, studijų ir verslo institucijų pastangas kaimo plėtrai“. Rezoliuciją pasirašė LMA prezidentas Z. R. Rudzikas ir tuometinė žemės ūkio ministrė K. D. Prunskienė. Dokumento minėtas

punktas šalies Žemės ūkio srities mokslininkams buvo signalas ir tam tikras pagrindas parengti slėnio „Nemunas“ programą, kurią vėliau teigiamai įvertino vietinių ekspertų komisija ir tarptautiniai ekspertai, o Lietuvos Respublikos Vyriausybė ją patvirtino. Dabar ši programa sėkmingai baigiama įgyvendinti, atidaromi atviros prieigos centrai. Sukurta šiuolaikinė infrastruktūra sudaro puikias galimybes plėtoti Žemės ūkio srities mokslą šalyje ir tarptautiniu mastu, kurti inovacijas, stiprinti mokslo, studijų ir verslo bendradarbiavimą.

Prof. Z. R. Rudziko vaisinga veikla paliko ryškų pėdsaką Lietuvos ir tarptautiniame moksle, jo dar-

bus tęsia mokiniai, bendradarbiai, kitų šalių mokslininkai, remdamiesi jo knygomis ir straipsniais.

Akademikas Zenonas Rokus Rudzikas buvo unikali asmenybė, skyrusi visą savo gyvenimą mokslui, daug prisidėjusi prie Lietuvos vardo garsinimo. Iki pat mirties jis aktyviai dirbo Vilniaus universiteto Teorinės fizikos ir astronomijos institute, skaitė paskaitas doktorantams, inicijavo mokslinius projektus.

Veronika VASILIAUSKIENĖ

LMA akademikė-emeritė

Albinas KUSTA

LMA tikrasis narys